

Organska Poljoprivreda - novi pogled na Zemlju

Автор(и): гл. ас. д-р Василина Манева; доц. д-р Дина Атанасова

Дата: 04.05.2014 Брой: 5/2014

U savremenom svetu postoji nekoliko glavnih tipova poljoprivrede. Najčešći je intenzivni tip, koji podrazumeva povećanje unosa industrijskih hemijskih sredstava u zemljište, razvoj novih tehnika, novih tehnologija itd. Zemljište se posmatra kao sredstvo za postizanje maksimalno visokih prinosa u određenoj poljoprivrednoj delatnosti. Poslednjih decenija intenziviranje je dovelo do negativnih posledica. Zbog prekomerne upotrebe sintetičkih sredstava (pesticida, mineralnih đubriva, regulatora rasta), zagađenje naše životne sredine postaje sve приметnije. Pored pogoršanja životnih uslova, to dovodi do značajnog povećanja zdravstvenih problema i mera za rehabilitaciju prirode. U poslednje vreme, na globalnom nivou, neadekvatnost prekomerne hemizacije sve je više prepoznata. Posebno je zabrinjavajuće što 1/3 zagađenja dolazi iz poljoprivrede. Stoga se poslednjih godina velika pažnja posvećuje organskoj poljoprivredi, a u EU

ona zauzima 4,3%, dok u Češkoj, Austriji, Estoniji i Letoniji dostiže do 15,5%. Albert Howard (1873–1948) se smatra njenim osnivačem. Organska poljoprivreda (biološka poljoprivreda, prirodna poljoprivreda, precizna poljoprivreda) je tip poljoprivrede koji isključuje upotrebu pesticida, hemijskih đubriva, raznih regulatora rasta, kao i genetski modifikovanog semena.

Glavni princip je proučavanje i održavanje ekoloških sistema, održavanje zdravlja zemljišta i biljaka u celini. Organska poljoprivreda se u najvećoj meri oslanja na plodorede koji uključuju leguminozne useve, korišćenje biljnih ostataka sa farme i zelenog đubriva, biološko i agrotehničko suzbijanje štetočina (korova, bolesti i neprijatelja), odgovarajuću obradu zemljišta i ishranu biljaka organskim đubrivima, održavanje i poboljšanje prirodne plodnosti zemljišta, biološke raznovrsnosti vrsta i ekološke ravnoteže životne sredine. Sledeći viši korak je biodinamička poljoprivreda. Ona postoji više od 80 godina i prilično je rasprostranjena u gotovo svim zemljama širom sveta. Nastala je kao filozofija i teorija zasnovana na ciklusu predavanja dr Rudolfa Štajnera, koje je održao 1924. godine na poljoprivrednom imanju grofova Koberwitz Kaiserlick, današnja Poljska. Kasnije su objavljena pod naslovom "Duhovno-naučni temelji za prosperitet poljoprivrede". Predavanja i odgovori na pitanja tokom kursa bili su izuzetno bogati sadržajem i obimom, pokrivajući sve aspekte vezane za poljoprivredne radove. Ovaj kurs je označio rođenje biodinamičke poljoprivredne metode i, sa njom, ekološke poljoprivrede. Od samog početka, metoda je uključivala stvaranje sveobuhvatne ekologije, koja se kasnije značajno razvila nakon ratova i suočavanja sa njihovim posledicama.

Pre svega, Štajner je kritikovao tada istaknut materijalistički pogled na svet. On je radio upravo na njegovom proširenju, crtajući u svojim predavanjima veliki luk preko ljudi, životinja, biljaka, minerala, sve do Kosmosa sa njegovim solarnim, lunarnim i planetarnim ritmovima. Centralno u njima je ideja da se poljoprivredno imanje, uključujući sve ove elemente, posmatra kao prirodni organizam, kao poljoprivredna individualnost. Ono predstavlja samostalan organizam u kojem se odvijaju procesi i koji se povezuje sa svetom kao i svaki drugi živi organizam na Zemlji. Trebalo bi da proizvodi gotovo sve svoje neophodne poljoprivredne proizvode. Ovo uključuje i odgovarajuće stočarstvo. Hans Heinze, jedan od osnivača istraživačkog kruga za biodinamičku poljoprivredu, o tome piše: „Centralni aspekt poljoprivrednih i hortikulturnih radova je povezivanje svih aktivnosti u ratarstvu na takav način da doprinose izgradnji zemljišta, održavanju i razvoju elementa zemlje.“ Međutim, to uključuje i brigu o raznovrsnosti biljnih vrsta kroz plodored, održavanje vetrobrana i živih ograda, kao i uređenje pejzaža. Balansiranje procesa, uključujući aktivnost glista, pčela i ptica, kao i primena kompostiranog biodinamičkog đubriva od domaćih životinja, od značajne su važnosti. Rudolf Štajner pokazuje kako se duboko razumevanje međusobnih veza poznatih staroj tradicionalnoj poljoprivredi, kao što su kompostiranje, zelenišno đubrenje i održavanje livada, može koristiti, ali takođe pruža i druga pomagala za aktiviranje konstruktivnih i regulatornih procesa.